

DE KLACHTENCOMMISSIE ALS BEDOELD IN ARTIKEL 10 VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

is inzake de klacht NK 2020/001 van:

mevrouw XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in Novadic/Kentron,
afdeling FVA, locatie Vught,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 16 december 2020 een klaagschrift, gedateerd 16 december 2020, van mevrouw XXXX, hierna te noemen klaagster.

Klaagster heeft zich voor het opstellen van zijn klaagschrift laten bijstaan door de heer XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon. Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd klager bijgestaan door de heer XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen mevrouw XXXX, psychiater, hierna te noemen verweerster.

De klachtencommissie ontving op 21 december 2020 een verweerschrift, gedateerd op 21 december 2020.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klaagster en verweerster te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klaagster en verweerster, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 29 december 2020.

Klaagster is er blijkens het klaagschrift mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. Inhoud van de klacht

De klacht van klaagster wordt in het klaagschrift als volgt geformuleerd.

“Vanaf afgelopen maandag ben ik onterecht beperkt in mijn vrijheden door mijn zorgverantwoordelijke in het kader van mijn zorgmachtiging. (art. 8:9 Wvvgz)

De klachtencommissie maakt uit de datum van het klaagschrift op dat met afgelopen maandag 14 december 2020 wordt bedoeld. Verder maakt de klachtencommissie uit de formulering van de klacht op dat de klacht zich kennelijk richt op een beslissing in het kader van de uitvoering van de zorgmachtiging, als bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz.

Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd bevestigd dat de klacht in bovengemelde zin begrepen moet worden.

3. Standpunt van de klaagster

Klaagster is van mening dat zij sinds maandag 14 december 2020 onterecht is beperkt in haar vrijheden door haar zorgverantwoordelijke. Deze beperking vond plaats in het kader van de uitvoering van de zorgmachtiging die voor klaagster is verleend.

Klaagster meent dat de beperking van haar vrijheden om de volgende redenen onterecht is.

Het blijft een verschil van definitie tussen wat de wet en wat de zorgverantwoordelijke onder bewegingsvrijheid verstaat. Uitgangspunt van de Wvggz is dat cliënten recht hebben op onbeperkte bewegingsvrijheid in en rond de instelling, ook onder een zorgmachtiging. Wil men de beperking bewegingsvrijheid activeren dan dient er een artikel 8:9 beslissing te worden gemaakt en overhandigd. En dat is niet gebeurd.

In het weekend van 12/13 december 2020 zijn er verschillende zaken gebeurd op de afdeling High Care Gesloten DD binnen Novadic-Kentron die niet door de beugel kunnen. Klaagster zou meerdere keren aangerand zijn door een medecliënt. Een andere cliënt heeft geen goede ondersteuning ontvangen van het personeel toen deze in een psychose was geraakt. Hierdoor voelden klaagster en andere medecliënten zich genoodzaakt om de zorg voor deze medecliënt te regelen.

Door het personeel is naderhand onterecht besloten om de vrijheden van klaagster in te perken. De reden die men gaf was dat dat nodig was om de veiligheid binnen het pand te kunnen waarborgen. In de ogen van klaagster was dit is niet juist.

Bovendien is klaagster ook nog eens naar een andere afdeling overgeplaatst, terwijl zij dat niet wilde en waar zij ook niet hoort. Klaagster heeft geen strafblad en is dus ten onrechte op de forensische verslavingsafdeling geplaatst.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om de klacht te beoordelen waarbij zij zowel formele als inhoudelijke gronden, daarbij de rechtsbeginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid in ogenschouw zou moeten nemen.

Ook verzoekt klaagster de klachtencommissie onder verwijzing naar artikel 10:11 lid 1 Wvggz om haar een schadevergoeding toe te kennen.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om haar klachten gegrond te verklaren.

4. Standpunt van de verweerster

De klacht van klaagster richt zich in de ogen van verweerster tegen het inperken van haar verlofmomenten buiten de kliniek vanaf 14 december 2020. Verweerster meent dat klaagster geen beperking van haar bewegingsvrijheid werd opgelegd. Klaagster kon zich nog vrij bewegen binnen de kliniek en zij kon onder begeleiding buiten de kliniek wandelen.

De reden om het onbegeleid verlof van klaagster in te trekken was om de veiligheid op de afdeling te kunnen waarborgen, omdat meerdere medecliënten klaagster hadden aangewezen als iemand die middelen binnen zou brengen.

Verder vond in de nacht van 12 op 13 december 2020 een ernstig incident plaats op de afdeling waar klaagster was opgenomen. Een mede-cliënte werd onder invloed van middelen in de gang aangetroffen. Klaagster en een andere cliënte waren in de nabijheid van deze mede-cliënte. Toen de nachtdienst hen vroeg om naar hun kamer te gaan, weigerden zij dat. Zij bleven schreeuwen en schelden tegen de nachtdienst. Daarbij namen zij een dreigende houding aan waardoor een onveilige situatie ontstond. Uiteindelijk is klaagster, nadat de politie op de afdeling was gekomen, naar haar kamer gegaan. Deze gebeurtenis was reden om klaagster over te plaatsen naar de afdeling FVA. Op deze afdeling verblijven cliënten met en zonder forensische titel.

Vanaf het begin van haar opname voert klaagster strijd tegen de opname en tegen Novadic/Kentron, als uitvoerder van de verplichte zorg. Klaagster heeft vanuit die onvrede er alles aangedaan om de veiligheid op de afdeling te verstoren en om medecliënten tegen de begeleiding op te zetten. Dit was ook een reden om klaagster over te plaatsen naar een andere afdeling. De overplaatsing was minder ingrijpend dan het opleggen van een kamerprogramma.

Op 18 december 2020 werd de beperking van de verlofmomenten buiten de kliniek opgeheven. Het tijdelijk beperken van het verlof buiten de kliniek was in de ogen van verweerster de minst ingrijpende maatregel om de veiligheid in de kliniek te waarborgen. Als het verlof buiten de kliniek had kunnen doorgaan, zou niet uit te sluiten geweest dat ook op de andere afdeling waar naar toe klaagster was overgeplaatst een onveilige situatie was ontstaan door middelengebruik. Omdat geen andere minder ingrijpende maatregel mogelijk was, is voldaan aan het beginsel van subsidiariteit.

In het licht van het incident waar klaagster bij betrokken was moet het inperken van het verlof van klaagster ook als proportioneel worden aangemerkt. De maatregel was ook doelmatig.

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren en derhalve ook geen schadevergoeding aan klaagster toe te kennen.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klaagster verblijft in Novadic/Kentron op grond van een zorgmachtiging tot het verlenen van verplichte zorg, als bedoeld in artikel 6:4 van de Wvggz, die werd verleend door de Rechtbank Oost Brabant. De duur van de zorgmachtiging is zes maanden en geldt tot en met 12 april 2020. Op personen voor wie een zorgmachtiging is afgegeven, is op grond van artikel 9:1 van de Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de Wvggz kan indienen.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de Wvggz.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de klacht die klaagster naar voren heeft gebracht namelijk over de beslissing om haar vanaf 14 december 2020 te beperken in haar bewegingsvrijheid in het kader van de uitvoering van de zorgmachtiging, moet worden aangemerkt als een klacht tegen een beslissing als bedoeld in artikel 8:9 Wvggz. Een klacht tegen een dergelijke beslissing behoort tot de in artikel 10:3 genoemde verplichtingen en beslissingen op grond waarvan een patiënt een klacht kan indienen. Het klachtrecht op grond van de Wvggz is derhalve van toepassing op de klacht die klager naar voren brengt.

De klachtencommissie stelt vast dat zij bevoegd is om deze klacht van klaagster te beoordelen. In het klaagschrift geeft klaagster aan dat zij ook wil klagen over de beslissing om haar over te plaatsen naar een andere afdeling en over het uitblijven van steun om te komen tot justitiële stappen tegen de persoon die haar zou hebben aangerand.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat deze klachten niet behoren tot de verplichtingen of beslissingen waarover op grond van artikel 10:3 Wvggz een klacht kan worden ingediend bij de klachtencommissie. De klachtencommissie is derhalve niet bevoegd om deze klachten te beoordelen.

6. Feiten en omstandigheden

Bij de beoordeling van de klacht gaat de klachtencommissie uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Voor klaagster is door de Rechtbank Oost Brabant op 12 oktober 2020 een zorgmachtiging verleend. In de zorgmachtiging is opgenomen dat beperken van de bewegingsvrijheid als vorm van verplichte zorg mag worden verleend.

Klaagster verblijft in Novadic/Kentron op grond van de zorgmachtiging die ook het opnemen in een accommodatie vermeldt als een vorm van verplichte zorg die aan klaagster mag worden verleend.

Verweerster is de zorgverantwoordelijke van klaagster. Verweerster is psychiater.

In het weekeinde van 12/13 december 2020 vindt een incident plaats op de afdeling waar klaagster verblijft en waarbij klaagster ook is betrokken.

Het incident is aanleiding om op 14 december 2020 te besluiten dat klaagster niet meer zonder begeleiding buiten de accommodatie mag komen. Binnen de accommodatie mag klaagster ook niet meer zonder begeleiding in het Atrium komen. Klaagster mag ook met bezoekers in het Atrium verblijven. Wie deze bezoekers zijn is vooraf door de zorgverantwoordelijke en andere hulpverleners bepaald.

Onweersproken is dat klaagster voor 14 december 2020 zonder begeleiding buiten mocht komen en in de accommodatie zonder begeleiding in het Atrium mocht verblijven.

Eveneens onweersproken is dat de jegens klaagster genomen beslissing vier dagen van kracht is geweest.

Door verweerster wordt de beslissing dat klaagster niet zonder begeleiding de accommodatie mocht verlaten en binnen de accommodatie niet zonder begeleiding of bepaalde bezoekers in het Atrium mocht verblijven niet gezien als een beperking van bewegingsvrijheid, maar als het beperken van het verlot van klaagster. Daarom zou artikel 8:9 Wvvgz niet op de beslissing van toepassing zijn.

7. Beoordeling

De klachtencommissie dient de vraag te beantwoorden of de beslissing die op 14 december 2020 om klaagster niet toe te staan om zonder begeleiding buiten de accommodatie te komen en om binnen de accommodatie slechts met begeleiding of met bepaald bezoek in het Atrium te verblijven een beperking van de bewegingsvrijheid van klaagster was.

De klachtencommissie kan daar kort over zijn. De beslissing die op 14 december 2020 om klaagster niet toe te staan om zonder begeleiding buiten de accommodatie te komen en om binnen de accommodatie slecht met begeleiding of met bepaald bezoek in het Atrium te verblijven moet beschouwd worden als een beperking van de bewegingsvrijheid van klaagster.

Klaagster heeft gelijk dat het uitgangspunt van de Wvvgz is dat cliënten recht hebben op onbeperkte bewegingsvrijheid in en rond de instelling, ook onder een zorgmachtiging. De bewegingsvrijheid kan enigszins worden ingeperkt door de huisregels, maar deze huisregels dienen dan te voldoen aan het bepaalde in artikel 8:15 Wvvgz. Een specifieke maatregel jegens een cliënt, zoals die op 14 december 2020 jegens klaagster werd genomen, past niet in het systeem van huisregels, die gelden voor alle cliënten.

Door verweerster worden de beperkingen die aan klaagster werden opgelegd aangemerkt als een vorm van beperking van verlot. Door klaagster wordt erop gewezen dat de Wvvgz het begrip verlot, anders dan de wet BOPZ, niet kent. Ook op dit punt heeft klaagster gelijk. Wat onder de wet BOPZ werd aangeduid als verlot, wordt onder de werking van de Wvvgz een tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg genoemd. Dit wordt geregeld in artikel 8:17 van de Wvvgz.

Nu de klachtencommissie van oordeel is dat de beslissing van 14 december 2020 aangemerkt moet worden als een beslissing om klaagster te beperken in haar bewegingsvrijheid, brengt dat met zich mee dat deze beperking van de bewegingsvrijheid moet worden gezien als een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg aan klaagster. Verweerster had daarom, als zorgverantwoordelijke, acht moeten slaan op artikel 8:9 Wvvgz. In dit artikel is vastgelegd welke stappen moeten worden genomen wanneer de zorgverantwoordelijke een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg wil nemen. De klachtencommissie wil in het bijzonder wijzen op artikel 8:9 lid 2 en 3 Wvvgz, waarin wordt voorgeschreven dat de beslissing van de zorgverantwoordelijke om verplichte zorg te verlenen voorzien van een motivering op schrift moet worden gesteld en dat de geneesheer-

directeur betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing doet toekomen en hen schriftelijk in kennis stelt van de klachtwaardigheid van de beslissing. Door verweerster is erkend dat zij, in het licht van haar opvatting dat er sprake was van een beslissing over het verlot van klager, de voorschriften van artikel 8:9 Wvrgz niet heeft gevolgd. De klachtencommissie acht de klacht dan ook gegrond.

8. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van mevrouw XXXX over de beslissing van 14 december 2020 om haar te beperken in haar bewegingsvrijheid; **gegrond**.

9. Schadevergoeding

De klachtencommissie houdt een beslissing over een eventuele schadevergoeding voor klager aan. De klachtencommissie verzoekt klager om het verzoek om schadevergoeding schriftelijk te onderbouwen. De klachtencommissie zou het op prijs stellen wanneer in het bijzonder wordt ingegaan op de grootte van de schade die klager heeft geleden en op het causaal verband tussen de gedraging en de schade die werd geleden.

Nadat de schriftelijke onderbouwing van klager door de klachtencommissie is ontvangen, zal aan verweerster om een schriftelijke reactie daarop worden gevraagd.

Daarna zal de klachtencommissie een beslissing nemen over de schadevergoeding.

Aldus gedaan te Eindhoven op 29 december 2020 door de klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg waarbij Novadic/Kentron is aangesloten bestaande uit de heer XXXX, voorzitter, en de leden mevrouw XXXX, psychiater, en de heer XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, waarnemend secretaris.